

Zarządzenie Nr 9/2024

Dyrektora Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Polczynie-Zdroju

z dnia 22 lipca 2024 r.

w sprawie: wprowadzenia w Placówce Wsparcia Dziennego w Polczynie-Zdroju Standardów ochrony małoletnich przed krzywdzeniem

Na podstawie ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r., poz. 1606) oraz art. 22 b i 22 c ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczości na tle seksualnym (Dz. U. z 2023 r., poz. 1304) zarządzam, co następuje:

§1

Wprowadzam Standardy Ochrony Małoletnich w Placówce Wsparcia Dziennego w Polczynie-Zdroju jako Załącznik do Zarządzenia.

§2

Osobą odpowiedzialną, sprawującą nadzór, dokonującą przeglądu i aktualizacji Standardów Ochrony Małoletnich jest zastępca dyrektora Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Polczynie-zdroju oraz kierownik Placówki Wsparcia Dziennego.

§3

Wykonanie powierza się kierownikowi Placówki Wsparcia Dziennego.

§4

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

D Y R E K T O R
Miejsko - Gminnego
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Polczynie - Zdroju
Marek Gukonaki

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH W PLACÓWCE WSPARCIA DZIENNEGO W POŁCZYNIE-ZDROJU

Dobro i bezpieczeństwo dzieci w Placówce Wsparcia Dziennego w Połczynie-Zdroju są priorytetem wszelkich działań podejmowanych przez pracowników Placówki Wsparcia Dziennego na rzecz dzieci. Pracownik Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej/Placówki Wsparcia Dziennego traktuje dziecko z szacunkiem oraz uwzględnia jego potrzeby. Realizując zadania statutowe, Placówka Wsparcia Dziennego działa w ramach obowiązującego prawa, obowiązujących w nim przepisów wewnętrznych oraz w ramach posiadanych kompetencji. Niedopuszczalne jest, aby pracownik Placówki Wsparcia Dziennego stosował wobec dziecka jakiegokolwiek formy przemocy.

Niniejszy system ochrony dzieci przed krzywdzeniem określa procedury interwencji, działania profilaktyczne, edukacyjne, zasady zapobiegania krzywdzeniu dzieci, a w sytuacji gdy do krzywdzenia doszło - określa zasady zmniejszania rozmiaru jego skutków poprzez prawidłową i efektywną pomoc dziecku oraz wskazuje odpowiedzialność osób zatrudnionych w Placówce Wsparcia Dziennego za bezpieczeństwo dzieci do niej uczęszczających.

Niniejsze **Standardy Ochrony Małoletnich** to zbiór zasad, które pomagają tworzyć bezpieczne i przyjazne środowisko. W placówce, która spełnia standardy ochrony dzieci:

- nie pracują osoby mogące zagrażać bezpieczeństwu dziecka,
- wszyscy pracownicy wiedzą, jak rozpoznawać symptomy krzywdzenia dziecka oraz jak podejmować interwencję w przypadku podejrzenia, że dziecko jest ofiarą przemocy - w placówce lub w rodzinie,
- wszystkie dzieci dowiadują się, jak unikać zagrożeń w kontaktach z dorosłymi i rówieśnikami - w realnym świecie oraz w Internecie,
- wszystkie dzieci mają stały dostęp do informacji, gdzie szukać pomocy w trudnych sytuacjach życiowych,
- rodzice dowiadują się, jak wychowywać dziecko bez przemocy i uczyć je zasad bezpieczeństwa,
- uwzględnia się sytuację dzieci niepełnosprawnych oraz dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Przepisy ogólne

Nazewnictwo stosowane w niniejszych standardach rozumie się następująco:

1. **Pracownikiem** placówki jest każda osoba zatrudniona przez Dyrektora Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Połczynie-Zdroju na podstawie umowy o pracę, umowy o dzieło, umowę zlecenie, wolontariat.
2. **Małoletnim** jest każda osoba do ukończenia 18 roku życia, która dodatkowo nie uzyskała pełnoletności przez zawarcie małżeństwa.
3. **Opiekunem** dziecka jest osoba uprawniona do reprezentacji i stanowieniu o dziecku w szczególności jego przedstawiciel ustawowy rodzic/opiekun prawny.
4. Przez krzywdzenie dziecka należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę.
5. Krzywdzeniem jest:
  - a) **Przemoc fizyczna** – jest to celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu lub groźba uszkodzenia ciała. Skutkiem przemocy fizycznej mogą być złamania, siniaki, rany cięte, poparzenia, obrażenia wewnętrzne
  - b) **Przemoc emocjonalna** – to powtarzające się ponizanie, upokarzanie i ośmieszanie dziecka, wciąganie dziecka w konflikt osób dorosłych, manipulowanie nim, brak odpowiedniego wsparcia, uwagi i miłości, stawianie dziecku wymagań, oczekiwań, którym nie jest ono w stanie sprostać.
  - c) **Przemoc seksualna** – to angażowanie dziecka w aktywność seksualną przez osobę dorosłą. Wykorzystywanie seksualne odnosi się do zachowań z kontaktem fizycznym (np. dotykanie dziecka, współżycie z dzieckiem) oraz zachowania bez kontaktu fizycznego (np. pokazywanie dziecku)
6. Przemoc może być jednorazowym incydem lub powtarzać się przez dłuższy czas.
7. Zaniechywanie – to niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych i emocjonalnych dziecka przez rodzica lub opiekuna prawnego, nie zapewnianie mu odpowiedniego jedzenia, ubrań, schronienia, opieki medycznej, bezpieczeństwa, brak dozoru nad wypełnianiem obowiązku szkolnego.
8. Osobą odpowiedzialną za Standardy ochrony małoletnich i zapewnienia im bezpieczeństwa jest wyznaczony przez dyrektora MGOPS pracownik, sprawujący nadzór nad jej realizacją w Placówce Wsparcia Dziennego.
9. Zespół Interdyscyplinarny to utworzony przez Burmistrza Połczyna - Zdroju zespół przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji

rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia i organizacji pozarządowych. W skład zespołu wchodzi także kuratorzy sądowi, jak również prokuratorzy oraz przedstawiciele instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy.

I. Procedura kontroli pracowników przed dopuszczeniem do pracy z małoletnimi w zakresie spełniania przez nich warunków niekaralności za przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności

Zasady bezpiecznej rekrutacji w Placówce Wsparcia Dziennego.

1. Dyrektor MGOPS zapoznaje pracowników ze Standardami Ochrony Małoletnich oraz odbiera od każdego zatrudnionego pracownika oświadczenie o zapoznaniu się ze Standardami Ochrony Małoletnich.
2. Przed nawiązaniem z osobą stosunku pracy:
  - a) Pracodawca uzyskuje informacje czy dana osoba jest zamieszczona w Rejestrze Sprawców Przestępstw Seksualnych z dostępem ograniczonym.
  - b) Osoba, o której mowa w pkt. 1 przedstawia pracodawcy informację z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu Karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu Karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego.
  - c) Wzór oświadczenia o niekaralności stanowi załącznik do niniejszych standardów.
  - d) Pracownik składa oświadczenie o państwie lub państwach, w których zamieszkiwał w okresie ostatnich 20 lat.
  - e) W ramach rekrutacji członków personelu pracującego z dziećmi prowadzona jest ocena przygotowania kandydatów oraz sprawdzane są ich referencje.

Oświadczenie o niekaralności i zobowiązaniu do przestrzegania podstawowych zasad ochrony dzieci.

.....
(miejsowość, data)

Ja,.....
nr PESEL .....

oświadczam, że nie byłem(-am) skazany(-a) za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, i przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę małoletniego i nie toczy się przeciwko mnie żadne postępowanie karne ani dyscyplinarne w tym zakresie.

W ciągu ostatnich 20 lat zamieszkiwałem(-am) w następujących państwach:

.....
Ponadto oświadczam, że zapoznałem(-am) się z zasadami ochrony dzieci obowiązującymi w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Połczynie-Zdroju i zobowiązuję się do ich przestrzegania.

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

.....
(podpis)

II. Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a personelem, w szczególności dotyczące zachowań niedozwolonych wobec małoletnich

Naczelną zasadą wszystkich czynności podejmowanych przez personel jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie. Personel traktuje dziecko z szacunkiem oraz uwzględnia jego godność i potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec dziecka w jakiegokolwiek formie. Realizując te cele, personel działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych instytucji oraz swoich kompetencji. Zasady bezpiecznych relacji personelu z dziećmi obowiązują wszystkich pracowników, stażystów i wolontariuszy. Znajomość i zaakceptowanie zasad potwierdza się podpisując oświadczenie.

Relacje personelu z dziećmi

Pracownik jest zobowiązany do utrzymywania profesjonalnej relacji z dziećmi, każdorazowego rozważenia wymaga, czy jego reakcja, komunikat bądź działanie wobec dziecka są adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych dzieci. Działać powinien w sposób otwarty i przejrzysty dla innych, aby zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji jego zachowania.

Komunikacja z dziećmi

- W komunikacji z dziećmi zachowywać należy cierpliwość i szacunek.
- Pracownik winien słuchać uważnie dzieci i udzielać im odpowiedzi adekwatnych do wieku i danej sytuacji.
- Nie wolno zawstydzać, upokarzać, lekceważyć i obrażać dziecka. Nie wolno krzyczeć na dziecko w sytuacji innej niż wynikająca z zagrożenia bezpieczeństwa dziecka lub innych dzieci.
- Nie wolno ujawniać informacji wrażliwych dotyczących dziecka wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych dzieci. Obejmuje to wizerunek dziecka, informacje o jego sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej.
- Podejmując decyzje dotyczące dziecka, należy je o tym poinformować i starać się brać pod uwagę jego oczekiwania.
- Pracownik szanuje prawo dziecka do prywatności. Jeśli konieczne jest odstępianie od zasady poufności, aby chronić dziecko, wyjaśnić mu to trzeba najszybciej, jak to jest możliwe.
- Jeśli pojawi się konieczność, porozmawiania z dzieckiem na osobności, zostawić należy uchylone drzwi do pomieszczenia i zadbać, aby być w zasięgu wzroku innych.

Można też poprosić drugiego pracownika o obecność podczas takiej rozmowy.

- Nie wolno zachowywać się w obecności dzieci w sposób niestosowny. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec dziecka relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby). Zapewnić trzeba dzieci, że jeśli czują się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, mogą o tym powiedzieć i mają prawo oczekiwać odpowiedniej reakcji i/lub pomocy.

Działania z dziećmi

- Należy doceniać i szanować wkład dzieci w podejmowane działania, aktywnie je angażować i traktować równo bez względu na ich płeć, orientację seksualną, sprawność/niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd.
- Pracownik powinien unikać faworyzowania dzieci.
- Nie wolno nawiązywać z dzieckiem jakichkolwiek relacji romantycznych lub seksualnych ani składać mu propozycji o nieodpowiednim charakterze. Obejmuje to także seksualne komentarze, żarty, gesty oraz udostępnianie dzieciom treści erotycznych i pornograficznych, bez względu na ich formę.
- Nie wolno utrwać wizerunku dziecka (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych. Dotyczy to także umożliwienia osobom trzecim utrwalania wizerunków dzieci, jeśli dyrekcja nie została o tym poinformowana, nie wyraziła na to zgody i nie uzyskała zgód rodziców/opiekunów prawnych oraz samych dzieci.
- Nie wolno proponować dzieciom alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, jak również używać ich w obecności dzieci.
- Nie wolno przyjmować pieniędzy ani prezentów od dziecka ani rodziców/opiekunów dziecka. Nie wolno wchodzić w relacje, jakiegokolwiek zależności wobec dziecka lub rodziców/opiekunów dziecka. Nie wolno zachowywać się w sposób mogący sugerować innym istnienie takiej zależności i prowadzący do oskarżeń o nierówne traktowanie, bądź czerpanie korzyści majątkowych i innych. Nie dotyczy to okazjonalnych podarków, np. kwiatów, prezentów składkowych czy drobnych upominków.
- Wszystkie ryzykowne sytuacje, które obejmują zauroczenie dzieckiem przez pracownika lub pracownikiem przez dziecko, muszą być raportowane dyrekcji. Świadek

takich sytuacji zobowiązany jest reagować stanowczo, ale z wyczuciem, aby zachować godność osób zainteresowanych.

Kontakt fizyczny z dziećmi

Każde przemocowe działanie wobec dziecka jest niedopuszczalne. Istnieją jednak sytuacje, w których fizyczny kontakt z dzieckiem może być stosowny i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu – jest odpowiedzią na potrzeby dziecka w danym momencie, uwzględnia wiek dziecka, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny.

Nie można jednak wyznaczyć uniwersalnej stosowności każdego takiego kontaktu fizycznego, ponieważ zachowanie odpowiednie wobec jednego dziecka może być nieodpowiednie wobec innego. Kierować się należy zawsze swoim profesjonalnym osądem, słuchając, obserwując i odnotowując reakcje dziecka, pytając je o zgodę o kontakt fizyczny (np. przytulenie) i zachowując świadomość, że nawet przy dobrych intencjach taki kontakt może być błędnie zinterpretowany przez dziecko i osoby trzecie.

- Nie wolno bić, szturchać, popychać ani w jakikolwiek sposób naruszać integralności fizycznej dziecka.
- Nigdy nie należy dotykać dziecka w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.
- Zawsze trzeba być przygotowanym na wyjaśnienie swoich działań.
- Nie należy angażować się w takie aktywności, jak: łaskotanie, udawanie walki z dziećmi czy brutalne zabawy fizyczne.
- Zachować trzeba szczególną ostrożność wobec dzieci, które doświadczyły nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Takie doświadczenia mogą czasami sprawić, że dziecko będzie dążyć do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi. W takich sytuacjach powinno się reagować z wyczuciem, jednak stanowczo i pomóc dziecku zrozumieć znaczenie osobistych granic.
- Kontakt fizyczny z dzieckiem nigdy nie może być niejawnym bądź ukrywanym, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy. Świadek jakiegokolwiek z wyżej opisanych sytuacji ze strony innych dorosłych lub dzieci winien poinformować o tym osobę odpowiedzialną lub postępować zgodnie z obowiązującą procedurą interwencji.
- W sytuacjach wymagających czynności pielęgnacyjnych i higienicznych wobec dziecka unikać należy innego niż niezbędny kontakt fizyczny z dzieckiem. Dotyczy to zwłaszcza pomagania dziecku w ubieraniu i rozbieraniu, jedzeniu, myciu i w korzystaniu z

toalety. Pracownik zadbać winien o to, aby w każdej z czynności pielęgnacyjnych i higienicznych asystowała mu inna osoba z instytucji..

Kontakty poza godzinami pracy

- Co do zasady kontakt z dziećmi powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów edukacyjnych lub wychowawczych.
- Nie wolno zapraszać dzieci do swojego miejsca zamieszkania ani spotykać się z nimi poza godzinami pracy. Obejmuje to także kontakty z dziećmi poprzez prywatne kanały komunikacji (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych).
- Jeśli zachodzi taka konieczność, właściwą formą komunikacji z dziećmi i ich rodzicami lub opiekunami poza godzinami pracy są kanały służbowe (e-mail, telefon służbowy).
- Jeśli zachodzi konieczność spotkania z dziećmi poza godzinami pracy, należy poinformować o tym dyrekcję, a rodzice/opiekunowie prawni dzieci muszą wyrazić zgodę na taki kontakt.
- Utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (jeśli dzieci i rodzice/opiekunowie dzieci są osobami bliskimi wobec pracownika) wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych dzieci, ich rodziców oraz opiekunów.

Bezpieczeństwo online

- Każdy pracownik winien mieć świadomość cyfrowych zagrożeń i ryzyka wynikającego z rejestrowania prywatnej aktywności w sieci przez aplikacje i algorytmy, ale także własnych działań w internecie. Dotyczy to lajkowania określonych stron, korzystania z aplikacji randkowych, na których można spotkać wychowanków, obserwowania określonych osób/stron w mediach społecznościowych i ustawień prywatności kont, z których korzysta, zwłaszcza jeśli profil jest publicznie dostępny, a dzieci i ich rodzice/opiekunowie mają wgląd w cyfrową aktywność pracownika.
- Nie wolno nawiązywać kontaktów z uczniami i uczennicami poprzez przyjmowanie bądź wysyłanie zaproszeń w mediach społecznościowych.
- W trakcie zajęć osobiste urządzenia elektroniczne powinny być wyłączone lub wyciszone, a funkcjonalność bluetooth wyłączona na terenie instytucji.

III. Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego

Imię i nazwisko dziecka		
Osoba zawiadamiająca o podejrzeniu krzywdzenia		
Przyczyna interwencji (forma krzywdzenia)		
Opis podjętych działań		
Data	Działanie	
Opis podjętych działań		
Data	Opis spotkania	
Forma podjętej interwencji(zakreślić właściwe)		
Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, wnioski o wgląd w sytuację dziecka/rodziny, inny rodzaj interwencji (jaki?).....		
.....		
Dane dotyczące interwencji	Data	Nazwa organu, do którego dokonano zgłoszenia
Wyniki interwencji: działania organów wymiaru sprawiedliwości, jeśli placówka uzyskała informacje o wynikach/działania placówki/działania rodziców		

Schemat interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez osoby trzecie (np. wolontariusze, pracownicy organizacji/institucji oraz inne osoby, które mają kontakt z dzieckiem)

W przypadku podejrzenia, że dziecko

- doświadcza przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego lub/i zagrożone jest jego życie (przemoc z uszczerbkiem na zdrowiu oznacza spowodowanie choroby lub uszkodzenia ciała (np. złamanie, zasinienie, wybite zęba, zranienie), a także m.in. pozbawienie wzroku, słuchu, mowy, wywołanie innego ciężkiego kalectwa, trwałej choroby psychicznej, zniekształcenie ciała, itp.):
  - a) należy zadbać o bezpieczeństwo dziecka i odseparować je od osoby podejrzanej o krzywdzenie,
  - b) trzeba zawiadomić policję – nr. tel. 112 lub 997 (w rozmowie z konsultantem będą dane osobowe osoby zgłaszającej, dane dziecka, dane osoby podejrzewanej o krzywdzenie oraz wszelkie znane fakty w sprawie);
- doświadcza jednorazowo innej przemocy fizycznej (np. klapsy, popychanie, szturchanie) lub przemocy psychicznej (np. poniżanie, dyskryminacja, ośmieszanie):
  - a) należy zadbać o bezpieczeństwo dziecka i odseparować je od osoby podejrzanej o krzywdzenie,
  - b) pracodawca powinien zakończyć współpracę, np. przez rozwiązanie umowy z osobą krzywdzącą dziecko;
- jest pokrzywdzone innymi typami przestępstw:
  - a) należy zadbać o bezpieczeństwo dziecka i odseparować je od osoby podejrzanej o krzywdzenie,
  - b) konieczne jest pisemne zawiadomienie policji lub prokuratury o możliwości popełnienia przestępstwa (zawiadomienie składa się do najbliższej jednostki, podając swoje dane osobowe, dane dziecka i dane osoby podejrzewanej o krzywdzenie oraz wszelkie znane fakty w sprawie – co dokładnie się zdarzyło i kto może mieć o tym wiedzę, zawiadomienie można też złożyć anonimowo ale podanie danych umożliwi organowi szybsze uzyskanie potrzebnych informacji);
- doświadcza innych niepokojących zachowań (tj. krzyk, niestosowne komentarze):
  - a) należy zadbać o bezpieczeństwo dziecka i odseparować je od osoby podejrzanej o krzywdzenie,
  - b) kierownik Placówki lub dyrektor Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

przeprowadza rozmowę dyscyplinującą z osobą podejrzaną, a w przypadku braku poprawy doprowadza do zakończenia współpracy z nią.

Schemat interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez osobę nieletnią, czyli taką, która nie ukończyła 18 roku życia (przemoc rówieśnicza)

W przypadku podejrzenia, że dziecko:

- doświadcza ze strony innego dziecka przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego lub/i zagrożone jest jego życie, należy:
  - a) zadbać o bezpieczeństwo dziecka i odseparować je od osoby podejrzanego o krzywdzenie,
  - b) przeprowadzić rozmowę z rodzicami/opiekunami dzieci uwikłanych w przemoc,
  - c) powiadomić najbliższy sąd rodzinny i policję, wysyłając zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa;
- doświadcza ze strony innego dziecka jednorazowo innej przemocy fizycznej (np. popychanie, szturchanie), przemocy psychicznej (np. poniżanie, dyskryminacja, ośmieszanie) lub innych niepokojących zachowań (tj. krzyk, niestosowne komentarze), należy:
  - a) zadbać o bezpieczeństwo dziecka i odseparować je od osoby podejrzanego o krzywdzenie,
  - b) przeprowadzić rozmowę osobno z rodzicami dziecka krzywdzącego i krzywdzonego oraz opracować działania naprawcze,
  - c) w przypadku powtarzającej się przemocy powiadomić lokalny sąd rodzinny, wysyłając wniosek o wgląd w sytuację rodziny.

Schemat interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez rodzica lub opiekuna

W przypadku podejrzenia, że dziecko:

- doświadcza przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego lub/i zagrożone jest jego życie, należy:
  - a) zadbać o bezpieczeństwo dziecka i – jeśli jest taka możliwość – odseparować je od rodzica/opiekuna podejrzanego o krzywdzenie,
  - b) zawiadomić policję – nr. tel. 112 lub 997;

- doświadcza zaniedbania lub rodzic/opiekun dziecka jest niewydolny wychowawczo (np. dziecko chodzi w nieadekwatnych do pogody ubraniach, opuszcza miejsce zamieszkania bez nadzoru osoby dorosłej), należy:

- a) zadbać o bezpieczeństwo dziecka,
- b) porozmawiać z rodzicem/opiekunem,
- c) powiadomić o możliwości uzyskania wsparcia psychologicznego i/lub materialnego,
- d) w przypadku braku współpracy rodzica/opiekuna powiadomić dyrektora Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w celu powzięcia dalszych działań,

- jest pokrzywdzone innymi typami przestępstw – należy poinformować na piśmie policję lub prokuraturę, wysyłając zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa;

- doświadcza jednorazowo innej przemocy fizycznej (np. klapsy, popychanie, szturchanie), przemocy psychicznej (np. poniżanie, dyskryminacja, ośmieszanie) lub innych niepokojących zachowań (tj. krzyk, niestosowne komentarze), należy:

- a) zadbać o bezpieczeństwo dziecka,
- b) przeprowadzić rozmowę z rodzicem/opiekunem podejrzanym o krzywdzenie,
- c) powiadomić o możliwości uzyskania wsparcia psychologicznego,
- d) w przypadku braku współpracy rodzica/opiekuna lub powtarzającej się przemocy powiadomić dyrektora Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w celu powzięcia dalszych działań oraz złożyć do sądu rodzinnego wniosek o wgląd w sytuację rodziny.

O wystąpieniu każdej z wymienionych wyżej sytuacji w pierwszej kolejności powiadomiony powinien zostać kierownik Placówki Wsparcia Dziennego oraz dyrektor Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Połczynie-Zdroju.

IV. Procedura składania zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego oraz zawiadamiania sądu opiekuńczego

W przypadku uzyskania informacji, że wychowanek, który nie ukończył 18 roku życia, jest ofiarą przemocy domowej, należy podjąć następujące kroki:

1. Wychowawca powinien sporządzić notatkę służbową i przekazać uzyskaną informację dyrektorowi Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.
2. Dyrektor lub upoważniony przez niego pracownik powinien przeprowadzić rozmowę

z wychowankiem w celu potwierdzenia faktu krzywdzenia, poinformować go o tym, jakie działania jest zobowiązany podjąć i upewnić się, że dziecko będzie w dotychczasowym miejscu zamieszkania na czas prowadzonych działań. Następnie dyrektor lub upoważniony przez niego pracownik wzywa do Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej rodziców/opiekunów prawnych, przeprowadza z nimi rozmowę (wywiad), informuje o zamiarze podjęcia określonych działań i przedstawia propozycję ustalenia planu bezpieczeństwa.

3. Dyrektor lub upoważniony przez niego pracownik powinien sporządzić opis sytuacji rodzinnej dziecka na podstawie rozmów z wychowankiem PWD, wychowawcą i rodzicami oraz plan bezpieczeństwa (pomocy dziecku), który uwzględniałby przede wszystkim sposoby zapewnienia dziecku bezpieczeństwa oraz opis wsparcia, jakie Placówka Wsparcia Dziennego i Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej może zaoferować dziecku, a także informację o specjalistycznych placówkach pomocy dziecku, jeśli istnieje taka potrzeba.

4. Dyrektor lub upoważniony przez niego pracownik ustala/omawia/mediuje z rodzicami/opiekunami prawnymi plan bezpieczeństwa (pomocy dziecku) poprzez określenie sposobu powstrzymania przemocy ze strony dorosłych wobec dziecka i zobowiązanie do skonsultowania sprawcy przemocy z psychologiem. Ponadto ustala harmonogram kontaktów z osobami i instytucjami wspierającymi rodzinę w sytuacji przemocy wobec dziecka.

5. Dyrektor informuje o konsekwencjach prawnych przemocy wobec dziecka i obowiązkach Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej zgłaszania do prokuratury oraz do sądu rodzinnego i nieletnich przemocy wobec małoletniego.

6. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub odmawiają podjęcia działań proponowanych przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, dyrektor Ośrodka składa zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa do prokuratury lub wnioski o wgląd w sytuację rodziny do sądu rodzinnego i nieletnich.

7. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

V. Zasady udostępniania personelowi, małoletnim i ich opiekunom polityki do jej zaznajomienia i stosowania

1. Wszelkie dokumenty/procedury/polityki związane z wprowadzeniem Standardów Ochrony Małoletnich dostępne są w siedzibie Placówki oraz okazywane małoletnim i ich

opiekunom na żądanie.

2. Dokumenty te można również znaleźć na stronie internetowej Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej pod adresem: <http://mgops.polczynzdroj.ibip.pl/public/>

3. Każdy pracownik ma obowiązek zapoznać się z ww. dokumentacją po zawarciu umowy o pracę.

4. Rodzice/opiekunowie małoletnich wychowanków zapoznawani są z ww. dokumentami składając deklarację uczestnictwa w zajęciach w placówce wsparcia dziennego.

5. Zapoznanie z ww. dokumentami każda z osób wymienionych w punkcie 3 i 4 potwierdza własnoręcznym podpisem.

VI. Wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi oraz zachowania niedozwolone

1. Naczelną zasadą relacji między małoletnimi jest działanie z szacunkiem, przy uwzględnieniu godności i potrzeb wszystkich małoletnich. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec innego małoletniego w jakiegokolwiek formie.

2. Wychowankowie powinni powstrzymać się od używania przemocy, znęcania się nad słabszymi wychowankami, od używania języka wulgarnego, obraźliwego.

3. Wychowankom nie wolno wzajemnie się zawstydząć, upokarzać, lekceważyć i obrażać. Nie wolno krzyczeć na innych małoletnich.

4. Wychowankowie powinni szanować prawo innych wychowanków do prywatności.

5. Wychowankom nie wolno zachowywać się wobec innych wychowanków w sposób niestosowny. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec innych wychowanków przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).

6. Wychowankom nie wolno utrwać wizerunku innych wychowanków (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) w sytuacji, gdy nie wyrazili oni na to zgody i w sytuacjach, które mogą ich zawstydzić lub obrazić.

7. Wychowankom nie wolno proponować kolegom alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, a także używać ich w obecności innych wychowanków.

8. W sytuacji, gdy wychowanek jest agresywny, należy we współpracy z pozostałymi wychowawcami, a w razie konieczności również z rodzicem/opiekunem dziecka, wdrożyć działania zmierzające do spadku poziomu agresji, uspokojenia i rozpoznania przyczyn takiego zachowania.

VII. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do internetu oraz procedura ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi w internecie oraz utrwalonymi w innej formie

1. Infrastruktura sieciowa placówki umożliwia dostęp do Internetu wyłącznie personelowi.
2. Sieć jest monitorowana, tak aby możliwe było zidentyfikowanie sprawców ewentualnych nadużyć.
3. Rozwiązania organizacyjne na poziomie placówki bazują na aktualnych standardach bezpieczeństwa.
4. Wyznaczona jest osoba odpowiedzialna za bezpieczeństwo sieci w instytucji. Do obowiązków tej osoby należą działania według poniższych procedur:
  - a) aktualizowanie oprogramowania w miarę potrzeb, przynajmniej raz w miesiącu.
  - b) zabezpieczenie urządzeń poprzez konfigurację firewall i oprogramowanie antywirusowe.
  - c) cykliczne szkolenia personelu w kontekście cyberbezpieczeństwa
5. Wychowawca przeprowadza z dziećmi cykliczne pogadanki dotyczące bezpiecznego korzystania z Internetu.

VIII. Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia

Gdy sygnały tylko pośrednio wskazują na krzywdzenie dziecka należy je potwierdzić, aby mieć przesłanki do podjęcia interwencji. W takim przypadku na postępowanie składają się następujące elementy:

1. Rozpoznanie sygnałów

Na pierwszym etapie potrzebna jest przede wszystkim wiedza o problemie krzywdzenia dziecka, która pomoże w zauważeniu i prawidłowym rozpoznaniu sygnałów.

Wymagana jest także postawa odpowiedzialności za powierzone opiece dzieci i gotowość do reagowania w sytuacji zagrożenia ich dobra.

2. Sprawdzanie sygnałów poprzez zbieranie dodatkowych informacji

W przypadku dostrzeżenia sygnałów przez wychowawcę należy je zweryfikować, zbierając informacje pochodzące od innych pracowników placówki oraz analizując dane zawarte w dokumentacji. W tym celu nastąpić powinien kontakt z dyrektorem Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej lub bezpośrednio z pracownikami Sekcji Służb Socjalnych.

3. Potwierdzenie sygnałów z innych źródeł

W celu weryfikacji podejrzeń, że dziecko jest krzywdzone, wskazane może być pozyskanie informacji od różnych osób z jego otoczenia:

- innych dzieci z tej samej rodziny,
- rodziców dziecka, innych osób z rodziny,
- wychowawcy klasy lub pedagoga szkolnego,
- osób z dalszego otoczenia (np. sąsiadów, znajomych).

Przy ocenie prawdziwości sygnałów przyjmuje się zasadę, że jeżeli są one potwierdzone z kilku źródeł, wzrasta prawdopodobieństwo krzywdzenia.

4. Analiza zebranych informacji – diagnoza problemu krzywdzenia dziecka

Po zebraniu wszystkich dostępnych informacji konieczna jest ich analiza, tak aby uzyskać obraz sytuacji dziecka, ocenić zagrożenia i możliwości wsparcia dla dziecka. Należy dążyć do wyjaśnienia następujących kwestii:

- Czy sygnały wskazujące na krzywdzenie dziecka zostały potwierdzone przez informacje z innych źródeł? Kto jeszcze może mieć informacje o sytuacji dziecka?
- Kto krzywdzi dziecko?
- W jaki sposób?
- Czy doszło do naruszenia prawa (Kodeks Karny i ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej nakładają na instytucje obowiązek zawiadamiania o przestępstwach popełnionych na szkodę dzieci)?
- W jakim stopniu zagrożone jest bezpieczeństwo (zdrowie, życie, rozwój) dziecka?
- Kto może być sojusznikiem dziecka w rodzinie?

5. Zaplanowanie i przeprowadzenie interwencji w przypadku potwierdzenia krzywdzenia dziecka.

W rodzinie, która krzywdzi dziecko, działają silne mechanizmy zaprzeczania, co sprawia, że nie widzi ona problemu i odrzuca pomoc. Celem interwencji jest przełamanie mechanizmów obronnych, pokazanie rodzinie prawdy o jej sytuacji i stworzenie warunków do korzystania ze specjalistycznej pomocy.

Podjęcie interwencji, należy brać pod uwagę dynamikę systemu rodzinnego, a także rodzaj problemów, które upośledzają jej funkcjonowanie. Każde działanie adresowane do jednej z osób w rodzinie może wpłynąć na zmianę w całym systemie, a tym samym na sytuację i bezpieczeństwo dziecka.

Najskuteczniejsze może być oddziaływanie na cały system (spotkania z wszystkimi członkami rodziny), jednak w przypadku rodzin dotkniętych alkoholizmem, kazirodztwem lub przemocą najczęściej nie jest to możliwe, szczególnie w pierwszej fazie pracy z rodziną. Dlatego konieczne jest oddziaływanie na każdą z osób osobno.

Z punktu widzenia ochrony i bezpieczeństwa dziecka niezwykle ważne jest znalezienie w rodzinie sojusznika, który będzie ochraniać dziecko „od wewnątrz” w czasie prowadzenia działań interwencyjnych. Użyteczne jest tu dokonanie rozróżnienia pomiędzy rodzicem, który krzywdzi aktywnie dziecko, stosując wobec niego przemoc, a tzw. rodzicem „niekrzywdzącym”, który jest biernym świadkiem przemocy wobec dziecka, a czasami sam także jest ofiarą. Optymalny model interwencji polega na pozyskaniu do współpracy rodzica „niekrzywdzącego” jako sojusznika dziecka, podjęcie razem z nimi działań skierowanych na powstrzymanie sprawcy przemocy i jednocześnie objęcie samego dziecka konieczną pomocą z zewnątrz. Model ten dotyczy sytuacji, w której krzywdzenie przybiera charakter przemocy.

W sytuacji, w której oboje rodzice krzywdzą aktywnie swoje dziecko, należy co do zasady od razu (równoległe z rozmowami interwencyjnymi z rodzicami) podejmować działania prawne – zawiadomić sąd rodzinny czy policję.

Planując interwencję, należy priorytetowo traktować następujące kwestie:

- zapewnienie dziecku bezpieczeństwa,
- wzbudzenie motywacji rodziny do rozwiązywania jej problemów i dokonania zmiany.

6. Działania prawne

Działania interwencyjne mają na celu przygotowanie gruntu do udzielenia rodzinie różnych form pomocy: prawnej, psychologicznej, socjalnej, medycznej.

Kto powinien realizować działania?

- Interwencję powinna zainicjować osoba (instytucja), która rozpoznała sygnały krzywdzenia dziecka.
- W poważniejszych przypadkach krzywdzenia dziecka konieczna jest współpraca interdyscyplinarna, w którą powinni być zaangażowani pracownicy różnych instytucji zajmujący się daną rodziną. W takiej sytuacji istotne jest, aby opracować wspólny plan działania oraz zdecydować, kto będzie koordynował i monitorował przebieg interwencji.
- Sama interwencja, szczególnie jeżeli ogranicza się ona do działań prawnych, nie wystarczy, aby rozwiązać problemy rodziny. Konieczna jest pomoc, często długofalowa, i monitorowanie zmieniającej się sytuacji w rodzinie.

7. Zadania Placówki Wsparcia Dziennego w pomocy dziecku krzywdzonemu

- Zauważenie sygnałów krzywdzenia i zainicjowanie działań interwencyjnych we współpracy z innymi służbami działającymi w lokalnym systemie pomocy społecznej.
- Podjęcie współpracy z rodzicami w celu powstrzymania krzywdzenia dziecka i rozwiązywania jego problemów.
- W uzasadnionych przypadkach podjęcie działań prawnych (zawiadomienie sądu rodzinnego, policji lub prokuratury).
- Objęcie dziecka na terenie PWD konieczną pomocą w realizowaniu przez nie pobytu na terenie placówki i budowaniu pozytywnych relacji z rówieśnikami. Pomoc specjalistyczna (socjoterapia, psychoterapia) może być dziecku potrzebna, jednak nie zmienia ona w sposób automatyczny jego sytuacji w środowisku. Takie dziecko z powodu swoich trudnych doświadczeń może pełnić destrukcyjne funkcje w relacjach z innymi osobami, np. prowokować do walki lub odrzucenia. PWD powinna korygować zaburzenia zachowania wychowanków w ramach codziennej pracy wychowawcy.

IX. Zasady przeglądu i aktualizacji standardów

1. Dyrektor Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej zarządzeniem

wprowadzającym Standardy Ochrony Małoletnich oraz wyznacza osoby odpowiedzialne za monitorowanie realizacji tych standardów.

2. Osoby, o których mowa wyżej, są odpowiedzialne za monitorowanie realizacji standardów, za reagowanie na sygnały naruszenia przyjętych procedur oraz za proponowanie zmian i aktualizowanie standardów.

3. Wyznaczona osoba raz na dwa lata konsultuje z dziećmi i ich rodzicami /opiekunami poziom realizacji standardów, na podstawie przeprowadzonych konsultacji oraz obserwacji dokonuje oceny standardów w celu zapewnienia ich dostosowania do aktualnych potrzeb oraz zgodności z obowiązującymi przepisami. Wnioski z przeprowadzonej oceny należy pisemnie udokumentować.

.....
miejsowość, data

**OŚWIADCZENIE OPIEKUNA MAŁOLETNIEGO O ZAPOZNANIU SIĘ
ZE STANDARDAMI OCHRONY MAŁOLETNIICH**

Ja, ...,

jako rodzic/opiekun następujących dzieci uczęszczających do Placówki :

.....,

oświadczam, że zapoznałam/em się ze „Standardami Ochrony Małoletnich”
stosowanymi w Placówce Wsparcia Dziennego w Połczynie-Zdroju.

.....
Podpis

**MONITORING STANDARDÓW – ANKIETA DLA PRACOWNIKÓW
PWD W POŁCZYNIIE-ZDROJU**

Lp.	Odpowiedz na poniższe pytania	Tak	Nie
1.	Czy znasz zasady ochrony wychowanków Placówki Wsparcia Dziennego działającej w ramach MGOPS W POŁCZYNIIE-ZDROJU?		
2.	Czy znasz treść dokumentu „Standardy Ochrony Małoletnich” obowiązujące w Placówce Wsparcia Dziennego działającej w ramach MGOPS W POŁCZYNIIE-ZDROJU?		
3.	Czy uważasz, że potrafisz rozpoznać syndromy krzywdzonego małoletniego?		
4.	Czy wiesz w jaki sposób zareagować na symptomy krzywdzenia małoletniego?		
5.	Czy zaobserwowałeś naruszenie zasad określonych w Standardach oraz w pozostałych regulaminach i procedurach przez innego pracownika?		
6.	Czy masz uwagi / sugestie / przemyślenia związane z funkcjonującymi w Placówce „Standardami Ochrony Małoletnich”? (Jeżeli tak, opisz je poniżej tabeli)		
7.	Czy jakieś działanie związane z przyjęciem Standardów jest odbierane jako trudne lub niechętnie podchodzisz do jego realizacji z innych powodów?		

**MONITORING STANDARDÓW – ANKIETA DLA podopiecznych
PWD W POŁCZYNIE-ZDROJU**

Lp.	Odpowiedz na poniższe pytania	Tak	Nie
1.	Czy znasz „Standardy Ochrony Małoletnich” obowiązujące w Placówce Wsparcia Dziennego działającej w ramach MGOPS W POŁCZYNIE-ZDROJU?		
2.	Czy w sytuacji doświadczenia przemocy, krzywdy wiesz do kogo możesz się zwrócić, aby uzyskać pomoc?		
3.	Jeśli doświadczyłaś/doświadczyłeś przemocy to czy znalazł się ktoś, kto pomógł Ci i udzielił pomocy?		
4.	Czy byłaś/byłeś świadkiem, gdy stosowano agresję/przemoc wobec kogoś innego? (Jeżeli tak, opisz poniżej tabeli jak zareagowałaś/zareagowałeś?)		
4.	Czy w Twoim otoczeniu istnieje problem przemocy lub agresji?		

**IDENTYFIKACJA POTRZEB INFORMACYJNYCH I SZKOLENIOWYCH
PWD W POŁCZYNIE - ZDROJU**

Obszar	Adresat (np. wychowawcy, psycholog, pedagog, rodzice)	Realizacja (np. szkolenie wewnętrzne, e- learning, szkolenie zewnętrzne, pogadanka)
Podstawowa wiedza dotycząca praw dzieci oraz ochrony dzieci przed przemocą i wykorzystywaniem		
Identyfikacja ryzyka krzywdzenia; interwencja prawna		
Rozpoznawanie symptomów krzywdzenia		
Formy pomocy dzieciom krzywdzonym		
Zagrożenia dzieci w Internecie		
Narzędzia edukacji dzieci		
Wychowanie bez przemocy		
Przemoc rówieśnicza		